

- प्र.3** खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) **16**
- अ) घनवाद म्हणजे काय?
- ब) वास्तववाद (Realism) बद्दल थोडक्यात माहिती देऊन त्यातील एका कलावंतांच्या कार्याबद्दल माहिती लिहा.
- क) अविष्कारवाद (Expressionism)चे कार्य स्पष्ट करा.
- ड) अतिवास्तवाद यातील दोन कलावंतांच्या कार्याबद्दल सविस्तर चर्चा करा.
- प्र.4** खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **16**
- उत्तर दृकप्रत्ययवादातील कोणत्याही दोन कलावंताबद्दल माहिती लिहा.
- किंवा**
- दृक प्रत्ययवादाचे कार्य स्पष्ट करा.
- प्र.5** कमी काळकार्यरत असूनही 'दादावाद' हा नवकलेच्या क्षेत्रात नाविण्यपूर्व बदल होता स्पष्ट करा. **16**

- 9) चित्राचे प्रकार कोणते?
 अ) सत्य ब) वैणिक
 क) नागर ड) वरील सर्व पर्याय
- 10) भारतात प्राचीन काळी किती कला मानण्यात येत असत.
 अ) 64 ब) 86
 क) 65 ड) 33
- 11) नाटयशास्त्रावर सखोल माहिती असलेला ग्रंथ कोणता.
 अ) विष्णूधर्मोत्तर पुराण ब) भरताचे नाटयशास्त्र
 क) समराङ्गण सूत्रधार ड) संगीत रत्नाकर
- 12) विष्णूधर्मोत्तर पुराणात कोणत्या अंगाची चर्चा केली आहे.
 अ) संगीत शास्त्र ब) नाटयशास्त्र
 क) चित्रसूत ड) वास्तूशास्त्र
- 13) कलेचे शास्त्र समजवून घेताना कोणत्या गोष्टींचा विचार करणे आवश्यक आहे.
 अ) कला, कौशल्य ब) सौंदर्यशास्त्र
 क) ललितकला ड) वरील सर्व पर्याय
- 14) आकार सौंदर्य + विचार सौंदर्य = ----
 अ) कलासौंदर्य ब) लावण्यसौंदर्य
 क) आत्मसौंदर्य ड) भाव सौंदर्य
- 15) 'एस्थेटिक' हा शब्द कोणत्या भाषेतून घेतला आहे.
 अ) जर्मन ब) ग्रीक
 क) लॅटिन ड) रोमन
- 16) अभिनवगुप्ताने कोणता ग्रंथ लिहिला.
 अ) चित्रसूत्र अ) रससूत्र
 क) तंत्रालोक क) चित्रगुरगन्याय

प्र.2 संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) प्रमाण
 ब) नवरस
 क) रॉजर फ्राय
 ड) प्लेटोचा अनुकरण सिध्दांत
 इ) अभिनवगुप्ताची रसस्वाद प्रक्रिया
 ई) लावण्य योजना

- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) 16**
- अ) ललितकला यावर सविस्तर चर्चा करा.
ब) पाश्चात्य सौंदर्यशास्त्र यावर निबंध लिहा.
क) सौंदर्यशास्त्राचे स्वरूप सांगून सौंदर्याचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.
ड) भरतमुनींचा रससिध्दांत हा सर्व भारतीय कलेचे व्यासपीठ होते स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 16**
चित्रसूत्र याबद्दल माहिती द्या. चित्रसूत्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
किंवा
सिग्नंड फ्रायड या मनोवैज्ञानिक परिणामातून मनाचे भाग यावर थोडक्यात चर्चा करून सौंदर्य व सौंदर्यानुभूती याचे विश्लेषण करा?
- प्र.5 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. 16**
'षडंगे म्हणजे काय हे लिहून अजंठा भित्तिचित्रासाठी त्यांचे झालेले उपयोजन स्पष्ट करा.

- 9) भारत सरकार ने 2007 मध्ये प्रसिद्ध मुद्रा-चित्रण (Print Making) कोणत्या कलाकाराला मरणोपरांत 'पद्मभुषण' उपाधि देऊन अलंकृत केले.
 अ) मकबुल फिदा हुसैन ब) सोमनाथ होर
 क) रामकिंकर वैज ड) के. लक्ष्मा गौड
- 10) '—' के. के. हैब्लर यांच्या द्वारा रचलेले एक समकालीन (आधुनिक) भारतीय चित्राचे शीर्षक आहे.
 अ) गप्पागोष्ठी ब) विकर्ण
 क) कविताचा जन्म ड) तीन मुली
- 11) प्रसिद्ध समकालीन (आधुनिक) भारतीय मूर्ति-शिल्प 'गणेश' ची रचना कोणाद्वारे केली गेली?
 अ) डी.पी. रायचौधरी ब) यामिनी राय
 क) अवनींद्रनाथ टागोर ड) पी.वी. जानकीराम
- 12) बंगाल चित्रशैलीचे प्रवर्तक चित्रकार कोण होते?
 अ) रवींद्रनाथ टागोर ब) गगनेन्द्रनाथ टागोर
 क) अवनींद्रनाथ टागोर ड) नंदलाल बोस
- 13) ब्रिटीश तज्ज्ञांच्या मार्गदर्शनाखाली सर जमशेटजी जिजाभाई यांनी मुंबई मध्ये कोणत्या स्कूलची स्थापना केली.
 अ) मद्रास स्कूल ऑफ आर्ट अँड क्राफ्ट
 ब) शांतिनिकेतन
 क) सर जे जे स्कूल ऑफ आर्ट
 ड) इन्स्टिटयुशन ऑफ मॉडर्न आर्ट
- 14) जे.जे. स्कूलचे प्रमुख प्रा. ग्रिफिथ यांनी विद्यार्थ्यांकडून कोणत्या चित्रांची नकला करून त्यांचा ग्रंथ प्रसिद्ध केला.
 अ) मथुरा ब) वेरुळ
 क) अजंठा ड) घारापुरी
- 15) खालीलपैकी कोणत्या ब्रिटीश विचारवंताने 'मद्रास स्कूल-ऑफ आर्ट अँड क्राफ्ट्स (1853) हि व्यक्तिगत संस्था सुरू केली.
 अ) कॅप्टन सॉलोमन ब) डॉ. हंटर
 क) फर्नांड लेजे ड) हर्बर्ट रीड
- 16) भारतीय चित्रकलेचे जनक कोण आहेत?
 अ) अनुपम सूद ब) अमृता शेरगिल
 क) नंदलाल भोस ड) राजा रविवर्मा

प्र.2 संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- 1) यामिनी राय
- 2) कृष्णाजी आरा
- 3) के. के. हैब्लर
- 4) नंदलाल बोस

- 5) मुंबई कला विद्यालय
- 6) रवींद्रनाथ टागोर

- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 16**
- 1) मुंबई स्कूलच्या दोन कलाकारांची थोडक्यात माहिती लिहा.
 - 2) बडोदा स्कूलमधील 'भूपेन खक्कन' यांच्या कार्याबद्दल चर्चा करा.
 - 3) बंगाल स्कूलबद्दल थोडक्यात माहिती देऊन कोणत्याही एका कलाकाराचे योगदान स्पष्ट करा.
 - 4) आधुनिक कालखंडातील अमृता शेरगिल यांच्या 'तीन तरुण मुली' या चित्राचे चित्ररसग्रहण करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे तपशीलवार उत्तर द्या. (कोणताही एक) 16**
- 1) कंपनी स्कूल (पटना स्कूल) बद्दल सविस्तर चर्चा करा.
 - 2) 'राजा रविवर्मा' यांचे कलेतील योगदान स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. 16**
- एम.एफ. हुसेन यांच्या बद्दल माहिती देऊन कलेतील योगदानबद्दल चर्चा करा.

- प्र.4 खालीलपैकी प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे द्या. (कोणताही एक) 16
ब्रम्हाच्या मुर्तीवर टिकात्मक टिप्पणी लिहा.
किंवा
कार्तिकेय प्रतिमांचे वैशिष्ट्य लिहा.
- प्र.5 सप्तमातृका म्हणजे काय? मूर्तीशास्त्रामधील सप्तमातृकापटाची प्रमुख वैशिष्ट्ये लिहा. 16